

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Журнал «Облік і фінанси»
Євразійська рада міжнародних бухгалтерів і аудиторів

Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної конференції
(16 квітня 2020 р., м. Київ)

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2020

УДК [657+336]:631(477)

Р 64

Редакційна колегія

Жук В. М., д.е.н., професор, академік НААН,
Лупенко Ю. О., д.е.н., професор, академік НААН,
Попко Є. Ю., к.е.н., *Остачук С. М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 259-01-25
E-mail: conf@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 4 від 05.05.2020 р.*)

Електронна pdf-версія збірника доступна на сайті «Облік і фінанси АПК»

<http://magazine.faaf.org.ua>

Р 64

Розвиток бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки: тенденції та перспективи сучасного етапу: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. (16 квітня 2020 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2020. 104 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки. Значну увагу приділено дослідженню питань трансформації систем управління та діджиталізації, удосконалення звітності, розвитку інституту аудиту. Розкрито необхідність поглиблення наукового забезпечення фінансів та оподаткування аграрних підприємств.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]:631(477)

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2020

ЗМІСТ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ТА ЙОГО ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	6
Бруханський Р.Ф. Типологізація криптоактивів з позицій бухгалтерського обліку	6
Бурко К.В. Діджиталізація облікових процесів в аграрному виробництві	8
Волошина О.В. Щодо дисконтування заборгованості платниками єдиного податку	10
Гершман Ю.В. Необхідність запровадження обліку у господарствах населення, як передумова введення їх у правове поле як суб'єктів господарювання.....	13
Глухова В.І. Вдосконалення облікової політики сільськогосподарських товаровиробників.....	16
Жук В.М. Роль ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України» у розвитку інституту публічних бухгалтерів	18
Жук Н.Л. Новий порядок передачі державного майна в оренду: особливості обліку та оцінки	20
Здирко Н.Г. Обліково-аналітичне забезпечення управління публічними закупівлями	21
Лепетан І.М. Особливості обліку і калькулювання за змінними витратами	25
Людвенко Д.В. Бухгалтерський облік в екологічній сфері галузі тваринництва в сучасних умовах господарювання	28
Миккульський В.С., Бездушна Ю.С. Теоретичне обґрунтування діджиталізації облікових процесів	31
Остапчук С.М. Програмне забезпечення як фактор змін в обліковій системі підприємства	33
Павлюковець М.П. Клауд-комп'ютерна форма обліку як теоретична база організації дистанційної роботи бухгалтера.....	36
Попко Є.Ю. Ліцензування зберігання пального суб'єктами агросектору:облікові моменти.....	39
Садовська І.Б., Бабіч І.І., Нагірська К.Є. Механізми реалізації дуальної освіти у вищій освіті за спеціальністю облік і оподаткування	41
Сокіл О.Г. Методологія обліково-аналітичного діджитал- забезпечення сталого розвитку підприємництва України.....	44
Сук П.Л. Відображення активів у балансі підприємства	47
Трачова Д.М. Обліковий аспект застосування хмарних сервісів	50

Проблемним аспектом, на сьогодні, є відсутність узагальнених та відокремлених даних щодо публічних закупівель на загальнодержавному рівні, що унеможлиблює:

– по-перше, здійснення якісного аналізу в розрізі видів та процедур закупівель, предметів закупівель, учасників закупівель (іноземні або вітчизняні) та галузей економіки;

– по-друге, здійснення дієвого державного аудиту в частині перевірки фінансових аспектів (фінансовий аудит) та оцінки ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на публічні закупівлі, а також закуплених товарів, робіт і послуг під час їх безпосереднього використання.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 09.04.2020).
2. Костенко О. М. Облік і аналіз як основні функції обліково-аналітичної системи управління. *Агроінком*. 2008. № 5-6. С. 113-115.
3. Долинський В. П. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. К.: Урожай, 1993. 152 с.

УДК 657.471

*ЛЕПЕТАН І.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку,
Вінницький національний аграрний університет*

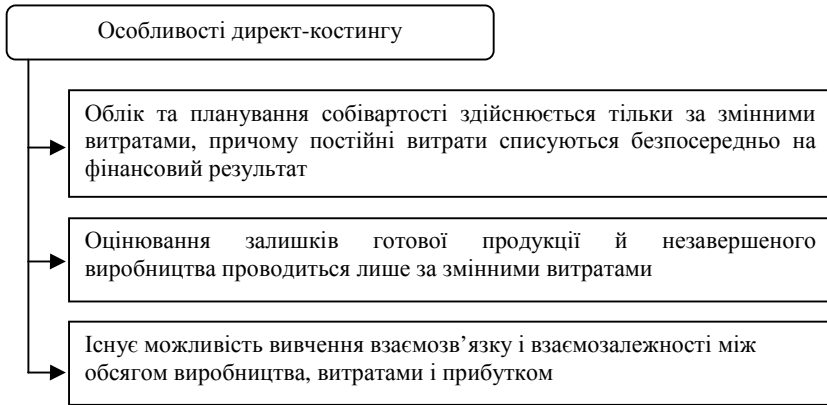
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЗА ЗМІННИМИ ВИТРАТАМИ

В сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємства залежить від повноти, достовірності та своєчасності економічної інформації. Вивчення методики обліку витрат і калькулювання собівартості продукції є досить актуальним на сьогодні, оскільки сучасні вимоги до інформації потребують наявності деталізованих та багатоваріантних інформаційних потоків про витрати в цілому. Різноманіття сучасних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції дозволяє застосовувати в практиці обліку підприємств такі методи, які відповідають інформаційним запитам менеджменту і дозволяють приймати виправдані управлінські рішення щодо удосконалення як технології виробничих процесів, так і їх самих.

Директ-костинг – це система управлінського обліку, що ґрунтується на класифікації витрат на постійні та змінні, калькулюванні собівартості продукції лише за змінними витратами, а також на аналізі різних рівнів собівартості продукції. Калькулювання собівартості продукції за змінними витратами передбачає, що не тільки операційні витрати, але й постійні виробничі витрати

розглядаються як витрати періоду і списуються за рахунок фінансового результату. Таким чином, сума змінних витрат збігається із сумою прямих витрат, що й знайшло відображення у назві системи

Основною відмінністю цього методу є розрахунок собівартості на основі змінних витрат та аналіз і планування взаємозв'язків та взаємозалежностей між обсягом виробництва, собівартістю і прибутком. Постійні витрати обліковуються на окремих рахунках залежно від напрямів їх утворення і списуються в кінці звітного періоду на рахунок фінансових результатів (рис. 1).

Рис. 1. Особливості методу директ-костинг

Джерело: систематизовано на основі [2, с. 247].

На сьогоднішній день директ-костинг застосовується в таких варіантах:

- 1) класичний (простий) «директ-костинг», який передбачає калькулювання за прямими (тобто усіма змінними) витратами;
- 2) система змінних витрат (розвинутий) – собівартість включає як змінні витрати, так і прямі постійні;
- 3) система обліку витрат залежно від завантаження виробничих потужностей – в калькуляцію включаються всі змінні витрати та змінна частина постійних витрат, визначені з урахуванням коефіцієнта використання виробничої потужності, який схожий до запропонованого П(С)БО 16 «Витрати».

В залежності від обраного варіанту розрахунок суми покриття має різний ступінь деталізації.

Основними складовими елементами методу є:

- облік за видами витрат;
- облік за місцями виникнення витрат;
- облік за носіями витрат (калькуляція собівартості одиниці виробу);
- облік результатів за носіями витрат;
- облік результатів за період [1, с. 166].

Всі ці елементи присутні при будь-яких формах організації обліку витрат і результатів, тобто як при обліку повних, так і змінних витрат. Деякі з елементів відрізняються залежно від ступеня повноти включення витрат в собівартість, але є і такі, які залишаються незмінними.

Особливістю системи директ-костинг є також той факт, що він вносить суттєві зміни у традиційну структуру побудови фінансових звітів. На відміну від системи калькулювання повних витрат, яка передбачає участь у формуванні собівартості реалізованої продукції всіх виробничих витрат звітного періоду й відповідно визначення операційного прибутку, система калькулювання змінних витрат передбачає включення у розрахунок собівартості реалізованої продукції лише змінних витрат і відповідно визначає не прибуток, а маржинальний дохід, який за своєю сутністю є внеском на покриття постійних витрат та отримання прибутку.

Застосування методу «директ-костинг» допомагає вирішити ряд таких найважливіших завдань управління витратами, як:

- визначення нижньої межі ціни продукції або замовлення;
- порівняльний аналіз прибутковості різних видів продукції;
- визначення оптимальної програми випуску і реалізації продукції;
- вибір між власним виробництвом продукції або послуг та їх закупівлею на стороні;
- вибір оптимальної з економічної точки зору технології виробництва;
- визначення точки беззбитковості і запасу міцності підприємства та ін.

Таким чином, узагальнивши проаналізовану інформацію визначимо основні переваги та недоліки даного методу в табл. 1 [3].

Таблиця 1

Основні переваги і недоліки методу «директ-костинг»

Переваги	Недоліки
1	2
1. Застосовується в управлінському обліку для оперативного прогнозування, здійснення контролю, економічного аналізу і прийняття управлінських рішень щодо подальшого планування діяльності.	1. Не рекомендується для складання фінансової звітності і оподаткування.
2. Метод є досить ефективним при внутрішньому господарчому розрахунку з застосуванням внутрішньогосподарських трансфертних цін.	2. При використанні демпінгу виникає небезпека, де маса постійних витрат не зможе бути покрита маржинальним доходом, тобто підприємство потрапляє в зону збитковості; на практиці виникають труднощі при розподілі витрат на постійні й змінні.

Продовження табл. 1

1	2
3. Спрощення і точність обчислення собівартості послуг (продукції, робіт); відсутність складних розрахунків при розподілі постійних витрат.	3. Ведення обліку у розрізі лише виробничої собівартості.
4. Можливість визначення порога рентабельності, запасу міцності підприємства та нижньої межі ціни послуг (продукції, робіт) або замовлення.	4. Директ-костинг створює тенденцію для того, щоб ігнорувати необхідність відтворення постійних витрат через ціну виробу.
5. Можливість визначення оптимальної програми випуску та реалізації послуг (продукції, робіт); можливість проведення порівняльного аналізу рентабельності різних видів послуг (продукції, робіт).	
6. Можливість керувати обсягом виробництва товарів при їх масовому випуску на ринок.	

Список використаних джерел:

1. Гинзбург А. І. Економічний аналіз для керівників малих підприємств. Спб.: Пітер, 2007. 224 с.
2. Нападовська Л. В. Управлінський облік: [монографія]. Дніпропетровськ, 2000. 450 с.
3. Скрипник М. І. Особливості калькулювання собівартості продукції з використанням «директ-костингу». *Міжнародний збірник наукових праць*. 2010. Випуск 1 (16). С. 263-272.

УДК 657:636

ЛЮДВЕНКО Д.В., к.е.н., доцент, докторант,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ ГАЛУЗІ
ТВАРИННИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Загально відомо, що Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є один із основних принципів єдиного грошового вимірника бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що вимірює та узагальнює усі господарських операцій підприємства, де фінансовій звітності повинно здійснюватися в єдиній грошовій одиниці [4]. Але, як зазначає проф. С.Ф. Голов, сучасна економіка потребує такої системи бухгалтерського обліку,